

Metadatadokumentation

Indikatorer för hållbar utveckling

Mål 14: Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

14.4.1 Andelen fiskbestånd inom en biologiskt hållbar nivå	2
14.5.1 Täckning av skyddade områden i förhållande till marina områden	7
14.6.1 Grad av införande av internationella instrument för att bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske	11
14.b.1 Grad av införande av ett rättsligt/regulatoriskt/politiskt/institutionellt ramverk som erkänner och skyddar småskaliga fiskares tillträdesrätt	12

Mål: 14 Hav och marina resurser

Delmål: 14.4 Främja hållbart fiske

14.4.1 Andelen fiskbestånd inom en biologiskt hållbar nivå

Ansvarig organisation och kontaktuppgifter

Ansvarig(a) organisation(er):

Havs- och vattenmyndigheten

Kontaktuppgifter:

Kontaktinformation	Agenda 2030-teamet på HaV
E-post	Agenda.2030@havochvatten.se
Telefon	

Indikatorns sammanhang

Ändamål:

Detta är en global indikator. Indikatorn ska mäta hur hållbart världens fiske är. Ett fiskbestånd som fiskas på eller över MSY (maximalt hållbart uttag, maximum sustainable yield, [Ices 2016](#)) klassificeras som biologiskt hållbart.

Datakällor:

Data hämtas från miljömålsindikatorn Hållbart nyttjade fisk- och skaldjursbestånd i svenska vatten. SLU Aqua tar fram data på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Indikatorn presenteras på www.sverigesmiljomal.se.

Tillgänglighet:

Indikatorn ingår som en av miljömålsindikatorerna för miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård. Indikatorn presenteras på www.sverigesmiljomal.se.

Indikatorns innehåll

Population och objekt:

Objekt: Fisk och skaldjursbestånd i Sverige

Populationer: Hållbart nyttjade fisk- och skaldjursbestånd i Sverige

Variabler:

Fisk eller skaldjur, hållbart eller ej hållbart fiskade.

Referenstid:

Indikatorn uppdateras årligen i mars. I nuläget (november 2023) finns data för åren 2015 till 2021.

Indikatorns framställning

Datainsamling:

SLU Aqua tar fram data på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten.

Data för indikatorn samlas in genom beståndsuppskattningar och genom statistik för landning av fångster.

Indikatorn baseras på de bedömningar som görs årligen för varje art och/eller bestånd i rapporten [Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten](#). Indikatorn omfattar därmed de fisk- och skaldjursarter som rapporteras i denna publikation. I tillägg görs även en analys av andelen bestånd där en bedömning av indikatorn är möjlig, framförallt beroende av tillgång till data och relevanta förvaltningsmål.

Bearbetningar av data:

SLU Aqua ansvarar för databearbetning.

Metod för indikatorn Hållbart nyttjade fisk- och skaldjursbestånd:

Underlaget för statusbedömningar varierar betydligt mellan olika arter och bestånd men alla arter är bedömda enligt samma principer. För de arter och bestånd som det Internationella Havsforskningsrådet (Ices) bedömer som datarika anges olika gränsvärden enligt konceptet med maximalt hållbart uttag ("Maximum Sustainable Yield", MSY; [Ices 2016](#)). För långlivade arter med omfattande dataunderlag kallas gränsen för den nivå av fiskeridödlighet som möjliggör ett långsiktigt hållbart uttag för F_{MSY} , där F är fiskeridödlighet. Är fiskeridödligheten under F_{MSY} betraktas den som långsiktigt hållbar, under förutsättning att miljön och fiskemönster inte förändras. Den nedre gränsen för ett bestånds fluktuationer när det fiskas på F_{MSY} är i teorin $MSY B_{trigger}$. Om lekbiomassan understiger $MSY B_{trigger}$, initieras (triggas) ett biologiskt råd om en reducerad fiskeridödlighet. Detta ska säkerställa att beståndet inte når en gräns där produktionen av nya rekryter försämras och beståndet riskerar att kollapsa. I *Fisk och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* används Ices råd som bedömningsunderlag för de kommersiellt viktigaste fisk- och skaldjursarter som fiskas på svenskt vatten och de omgivande havsområdena. En art eller ett bestånd i

indikatorn får statusen "Hållbart nyttjande" om det är utsatt för en fiskeridödlighet vid eller under F_{MSY} och samtidigt har en lekbiomassa som ligger vid eller över $B_{trigger}$ (tabell 1). Om beståndet antingen är utsatt för en fiskeridödlighet över F_{MSY} eller har en lekbiomassa under $B_{trigger}$ betraktas beståndet få statusen "Ej hållbart nyttjande".

En del arter och bestånd med mer begränsat dataunderlag bedöms av Ices sedan 2017 med proxy- F_{MSY} respektive proxy- $MSY B_{trigger}$ gränsvärden. För indikatorn bedöms dessa bestånd på samma sätt som datarika bestånd ovan men räknas inte till bestånden med s.k. analytisk beståndsuppskattning (tabell 1). Det görs även bedömningar för Ices så kallade "data-fattiga bestånd" (Ices kategori 3-6). Dessa bestånd har Ices-råd men saknar gränsvärden för F_{MSY} , $B_{trigger}$ eller dess proxy motsvarigheter. För dessa bestånd görs bedömningar av beståndens status utifrån underlaget i *Fisk och Skaldjursbestånd i hav och sötvatten* samt de senaste [Ices-råden](#) på samma sätt som Svenska nationellt förvaltade arter enligt kriterierna nedan. Notera att detta är SLU:s expertbedömningar för dessa datafattiga bestånd baserat på data som redovisas av Ices, men där Ices inte bedömer om arterna är hållbart fiskade eller ej.

Om det saknas data för att ange gränsvärden för F_{MSY} eller $B_{trigger}$ hos arter med förvaltningsmål enligt MSY-konceptet, görs ingen bedömning av beståndets status i Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten. För indikatorn görs heller ingen bedömning om data saknas. Dessa arter och bestånd får då statusbedömning "Bedömning ej möjlig". För i Sverige nationellt förvaltade arter, som inte ingår i Ices rådgivning, görs i rapporten *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* en samlad expertbedömning (s.k. biologiskt råd) baserat på tillgängliga data för respektive art och bestånd. Underlaget för dessa bedömningar kan vara beståndsuppskattningar eller trendanalyser av olika beståndsindikatorer som t.ex. landningar och fiskerioberoende provfisken. För indikatorn har en samlad bedömning gjorts utifrån de biologiska råd som ges för varje art och bestånd i *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten*. För arter och bestånd där data för att göra en bedömning saknas kan inga biologiska råd ges i *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten*, och dessa bestånd får därför statusbedömningen "Bedömning ej möjlig". Samma status får också arter där det är svårt att ge ett övergripande råd på grund av artens beståndsstruktur, t.ex. om det förekommer många lokala bestånd för vilka det inte finns geografiskt högupplöst data.

För bestånd som i *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* visar på stigande trender av fångst per ansträngning (fpa) eller stigande trender i fiskerioberoende undersökningar ges det biologiska rådet att *fångsten kan öka*. För indikatorn får dessa bestånd statusen "Hållbart nyttjande". Statusen "Hållbart nyttjande" ges också till bestånd där fångst per ansträngning är stabil och/eller fiskerioberoende undersökningar

indikerar frånvaro av trend över tiden för beståndet. I *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* ges det biologiska rådet *fångsten bör inte öka* för dessa arter och bestånd. Om fångst per ansträngning eller fiskeriberoende undersökningar visar på negativa trender ges det biologiska rådet i *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* att *fångsten bör minska*. Dessa bestånd får statusen ”Ej hållbart nyttjande”. Har arten uppnått en högre grad av rödlistning (CR ”Akut hotat”) ges det biologiska rådet i *Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten* att arten inte bör fiskas alls. Dessa arter får också statusen ”Ej hållbart nyttjande”. Viktigt att komma ihåg är att expertbedömningarna för de nationellt förvaltrade arterna i de flesta fall är betydligt osäkrare än bedömningarna för de arter och bestånd som Ices ger råd om p.g.a. att dataunderlaget är mer begränsat.

Tabell 1: Kriterier för bedömningsnivåer och gränsvärden för arter/bestånd och statusbedömning

Appendix 1	
Ices kategori 1 och 2 – Full analytisk beståndsuppskattning	Statusbedömning
Vid eller under FMSY och vid eller över $B_{trigger}$	Hållbart nyttjande
FMSY eller $B_{trigger}$ är okända	Beståndet bedöms enligt kriterierna för nationellt förvaltrade bestånd, se nedan
Nationellt förvaltrade arter och bestånd (expertbedömningar)	Statusbedömning
Ökning av fångst per ansträngning, positiv trend i fiskeriberoende undersökningar*	Hållbart nyttjande
Ingen förändring i fångst per ansträngning, ingen trend i fiskeriberoende undersökningar	Hållbart nyttjande
Brist på data, lokal/komplicerad bestandsstruktur och försiktighetsprincipen	Bedömning ej möjlig
Minskning i fångst per ansträngning, eller negativ trend i fiskeriberoende undersökningar	Ej hållbart nyttjande
Arten har en hög nivå av rödlistning (Akut hotad)	Ej hållbart nyttjande

*Bedömningen ”Hållbart nyttjande” ges ej till bestånd som ökar från historiskt låga nivåer. Dessa får istället bedömningen ”Ej hållbart nyttjande”.

Beräkning av indikatorn:

SLU Aqua gör beräkningarna för indikatorn. Se metod ovan.

Granskning av indikatorn:

SLU Aqua kvalitetsgranskar rapporteringen.

Indikatorns tillförlitlighet

Delmålet 14.4 syftar till att återställa fiskbestånd till hållbara nivåer. Indikatorn 14.4.1 ger möjlighet att bedöma hur väl fiskförvaltningen bidrar till ett uthålligt fiske.

Frekvens och jämförbarhet

Frekvens:

Indikatorn uppdateras årligen.

Jämförbarhet över tid:

Indikatorn är jämförbar över tid.

Jämförbarhet med den globala indikatorn:

I den globala indikatorn anges att beräkningar för hållbara bestånd kräver mycket data och är tekniskt krävande eftersom beståndsuppskattningar behöver göras. Därför krävs det inte data för enskilda länder. I Sverige görs däremot detta och miljömålsindikatorn kan användas för att följa upp den globala indikatorn.

Samanvändbarhet:

Indikatorn används för att följa upp miljökvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård. Indikatorn publiceras på www.sverigesmiljomal.se.

Referenser

[Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](http://sverigesmiljomal.se)

[Welcome to ICES](http://www.ices.dk)

[Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten \(resurs- och miljööversikt\) - Utgivningsserier och andra publikationer - Data, kartor och rapporter - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](http://www.havochvatten.se)

[SDG Indicators — SDG Indicators \(un.org\)](http://un.org)

Se även länkar i texten ovan.

Mål: Mål 14 Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

Delmål: 14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

14.5.1 Täckning av skyddade områden i förhållande till marina områden

Ansvarig organisation och kontaktuppgifter

Ansvarig organisation:

Statistikmyndigheten SCB

Kontaktuppgifter:

Kontaktinformation	Karin Hedeklint, SCB
E-post	karin.hedeklint@scb.se
Telefon	010-479 45 14

Indikatorns sammanhang

Ändamål:

Att skydda viktiga marina områden är avgörande för att bevara och skydda biologisk mångfald och att säkerställa ett långsiktigt och hållbart utnyttjande av de marina naturresurserna. Inrättandet av skyddade områden är en viktig mekanism för att uppnå detta mål, och denna indikator fungerar som ett sätt att mäta utvecklingen mot bevarande, återställande och en hållbar användning av marina ekosystem och deras tjänster, i linje med Sveriges skyldigheter enligt internationella avtal.

Förutom att skydda den biologiska mångfalden har skyddade marina områden högt socialt och ekonomiskt värde till exempel genom att stödja den lokala fiskeförsörjningen, stödja rekreations- och turist-industri, tillhandahålla områden för vetenskap, forskning och utbildning samt utgöra en grund för kulturella och andra icke-materiella värden.

Indikatorn är global.

Datakällor:

Officiell statistik inom produkt MI0603 skyddad natur. SCB är statistikansvarig myndighet. <https://www.scb.se/mi0603>

Tillgänglighet:

Data finns även publicerad i SCB:s statistikdatabas, tabell Skydd av marina miljöer efter region¹.

Indikatorns innehåll

Population och objekt:

Populationen utgörs av havsareal inom Sveriges territorium plus den ekonomiska zonen (EEZ).

Objekt i statistiken är de havsarealer som uppfyller SCB:s definition av skydd inom marina miljöer. I statistiken definieras det som:

1. Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön.

2. Natura 2000-områden med utpekade marina habitat 1110-1180, 1610- 1630, 1650 och 8330.

Variabler:

Skydd av marina miljöer, som andel av total havsareal. Den utgörs av en variabel per referensår: *Andel skydd av marina miljöer, av Sveriges totala havsareal*. Redovisad enhet är procent.

Indikatorn redovisas på riksnivå och på regionala havsområden.

Referenstid:

Statistiken redovisas årsvis, vilket betyder att statistiken med referensdatum 20XX-12-31 omfattar skyddad natur som har beslutats och vunnit laga kraft senast vid datumet 31 december 20XX.

Indikatorns framställning

Datainsamling:

Beskrivning av indikatorns framställning avseende datainsamling finns i statistiskt meddelande Skyddad natur 31 december 2019, SCB (MI 41 SM 2001).

¹

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0603_MI0603H/MarintSkyddN/

Bearbetningar av data:

Beskrivning av indikatorns framställning avseende bearbetning av data finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Beräkning av indikatorn:

Beskrivning av indikatorns framställning avseende beräkning av indikatorn finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Granskning av indikatorn:

Beskrivning av indikatorns framställning avseende granskning av indikatorn finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Indikatorns tillförlitlighet

Beskrivning av indikatorns tillförlitlighet finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Frekvens och jämförbarhet

Frekvens:

Beskrivning av indikatorns frekvens finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Jämförbarhet över tid:

Beskrivning av indikatorns jämförbarhet över tid finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Jämförbarhet med den globala indikatorn:

Beskrivning av internationell jämförelse finns i publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur).

Samanvändbarhet:

Indikatorn går att sammanvända med indikator för 15.1.2 Andelen viktiga områden för biologisk mångfald på land och i sötvatten som är skyddade område.

Övrig information

Ingen övrig information.

Referenser

Publikationen Skyddad natur 2022-12-31, SCB (MI41 - Skyddad natur)

Mål: 14 Hav och marina resurser

Delmål: 14.6 Avskaffa subventioner som bidrar till överfiske

14.6.1 Grad av införande av internationella instrument för att bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske

Ansvarig organisation och kontaktuppgifter

Ansvarig(a) organisation(er):

Havs- och vattenmyndigheten

Kontaktuppgifter:

Kontaktinformation	Agenda 2030-teamet på HaV
E-post	Agenda.2030@havochvatten.se
Telefon	

Publicerade statistikvärden är hämtade ur den globala databas för statistisk uppföljning av Agenda 2030 som tillhandahålls av FN:s statistikdivision (UNSD) <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal>.

I den globala databasen finns även metadata som beskriver vilka komponenter som ingår i respektive indikator och hur beräkningarna gjorts. Uppgifter som ligger till grund för beräkningarna har inhämtats direkt av respektive ansvarig global organisation från respektive land eller från andra källor. I enlighet med riktlinjerna för de globala indikatorerna är uppgifter som publiceras i den globala databasen validerade med berörda departement och/eller myndigheter i landet.

Metadata

[SDG Indicators — SDG Indicators \(un.org\)](https://unstats.un.org/sdgs/dataportal)

Mål: Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

Delmål: 14.b Säkerställa tillträde för småskaliga icke-industriella fiskare till marina resurser och marknader

14.b.1 Grad av införande av ett rättsligt/regulatoriskt/politiskt/institutionellt ramverk som erkänner och skyddar småskaliga fiskares tillträdesrätt

Ansvarig organisation och kontaktuppgifter

Ansvarig(a) organisation(er):

Havs- och vattenmyndigheten

Kontaktuppgifter:

Kontaktinformation	Agenda 2030-teamet på HaV
E-post	Agenda.2030@havochvatten.se
Telefon	

Publicerade statistikvärden är hämtade ur den globala databas för statistisk uppföljning av Agenda 2030 som tillhandahålls av FN:s statistikdivision (UNSD) <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal>.

I den globala databasen finns även metadata som beskriver vilka komponenter som ingår i respektive indikator och hur beräkningarna gjorts. Uppgifter som ligger till grund för beräkningarna har inhämtats direkt av respektive ansvarig global organisation från respektive land eller från andra källor. I enlighet med riktlinjerna för de globala indikatorerna är uppgifter som publiceras i den globala databasen validerade med berörda departement och/eller myndigheter i landet.

Metadata

[SDG Indicators — SDG Indicators \(un.org\)](https://unstats.un.org/sdgs/dataportal)